

Velkopáteční bohoslužba 2. 4. 2021

Ve jménu Otce, i Syna, i Ducha svatého.

Milost Ježíše Krista, našeho Pána pro nás ukřižovaného, ať je s vámi se všemi.

Introit: Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil? Daleko spása má, ač o pomoc volám.
(Žalm 22,2)

Pozdrav

Píseň: 311,1–4

Modlitba: Milosrdný Bože, Ty jsi nás neponechal moci temnoty, ale ve svém slitování jsi nám poslal Vykupitele. Tvůj Syn pro nás dobrovolně přijal potupu kříže. Chraň nás před tvrdostí srdce, abychom své viny nezapírali, ale s pohledem na Krista, který za nás zemřel, je vyznávali, činili pokání a přijímali tvoji bezednou lásku. Ochraňuj, vysvobozuj a posvěcuj nás skrze tvého Syna, který za nás trpěl a zemřel a kterého jsi vytrhl ze smrti. Skrze našeho Pána a bratra Ježíše Krista, tvého Syna, který s tebou a s Duchem svatým žije a kraluje po všechny věky věků. Amen.

1. čtení: Izajáš 52,13–53,12

Píseň: 31,1–5

Čtení pašijního příběhu podle Janova evangelia (18,1–19,42), mezi jednotlivými oddíly zpěv.

Kázání

Evangelista Jan ve svém zpracování pašijního dění představuje několik lidských charakterů a typů. Jeho vyprávění tak můžeme pojmout i jako sondu do hlubin lidství, jako popis toho, jak to s námi lidmi vlastně vypadá.

Začneme Petrem. Jeho jméno má, jak známo, význam *skála*. Jenže Petr tak pevný zdaleka není. Zatímco Ježíš jde dobrovolně vstříc těm, kdo jej přicházejí zatknout a odmítá násilí, nejde Petr pro ránu daleko. Doslova. Tasí meč a ohání se jím. Seká a zraňuje. Jako by se toho od Ježíše ještě moc nenaučil. Ted' vypadá jako odvážný, ale za pár chvil je všechno jinak. Sice

svého Pána zcela neopouští, ale když je dotázán, zda k němu patří, zapírá. Má strach. Zřejmě chce zůstat s Ježíšem i v těchto chvílích, ale nedokáže se k němu přiznat. A raději se někam ztratí, podobně jako ostatní učedníci. Kromě toho jednoho, který Ježíše doprovází pod kříž. Ježíšovi muži, až na čestnou výjimku, neobstáli. Jejich společenství a přátelství s Mistrem se ukazuje jako chatrné. Na rozdíl od žen, které Ježíše doprovázejí až do konce. Mnohdy se zdá, jako by ženy byly v biblické kultuře upozadovány, jako by byly jen prostředkem pro dosažení mužských cílů. Jenže někdy právě naopak ukazuje Písmo „slabé“ ženy v pozitivním světle a „silní“ muži zklamávají.

Čest mužské části lidstva do jisté míry zachraňují ještě dva „opozdilci“, Nikodém a Josef z Arimatie. Prominentní Židé. Nejsou Ježíšovi nablízku během jeho utrpení, ale prokáží mu alespoň poslední službu. I v nouzi smrti lze poznat přátele.

Kromě těchto dvou jsou tady také ostatní židovští představitelé a jejich lidé. Tahle skupina ví, co chce. Má jasný cíl. Dostat Ježíše na kříž. Zbavit se ho. Vyznačují se podivuhodným odporem vůči Ježíšovi. Kde se to v nich bere: Je to slepý fanatismus? Strach o vlastní pozice a výhody? Nebo naopak snaha ochránit Boží lid před nebezpečným svůdcem, plnit věrně svůj úkol? Ať tak či tak, nese jejich jednání paradoxní rysy. Nechtějí se poskvřnit vstupem do Pilátova sídla, ale poskvřní se krví nevinného. Odvolávají se na Zákon a pravému smyslu Zákona přitom zdaleka neporozuměli. Myslí si, že mají Boha dokonale přečteného a zatím odmítají toho, jenž je s ním zajedno. Místo spravedlivého a nevinného si žádají propuštění kriminálního. Vzdávají se svého krále a skutečného Zachránce a hlásí se k poddanství císaře, představitele okupační mocnosti. Svého cíle dosáhnou, ale musejí spolknout hořkou pilulku. Nechtějí, aby Ježíš byl označen za jejich krále, ale přesto je takto na nápisu na kříži titulován. Zástupce císaře v Judsku, Pilát, má za sebou moc silného impéria. Je mu svěřena pravomoc nad životy druhých a dává to najevo. Jenže jak vidíme, není to s jeho mocí tak jednoduché. Bojí se ji využít. Nechává sebou ze strany židovských představitelů manipulovat, nechává se vydírat. Bojí se, že by mohl o svoji moc přijít. Považuje Ježíše za nevinného, může ho propustit, ale nakonec jej dá popravit. Nechá se zatlačit do kouta. Raději se zbaví nepříjemného případu, než aby riskoval potíže. Spravedlnost mu nestojí za velkou námahu. Jediné, čeho dosáhne, je zmíněný naschvál učiněný velekněžím. Když však Ježíše označí za židovského krále, nechtěně vyjádří pravdu.

A nakonec je zde Ježíš. Zdánlivě oběť mocenských zájmů a nespravedlivého soudnictví. Ve skutečnosti je to ten, jenž jako jediný dosáhl svého. Jeho cílem bylo oslavit Boha na kříži. Naplnit úkol, kvůli němuž přišel. A tento cíl naplnil. Ukázal lidem, jak má lidství vypadat. Pilátovo posměšné označení ztýraného Ježíše jako člověka je totiž opět neúmyslně pravdivé. Tady stojí pravý člověk. Ten, který si na nic nehraje, nezapírá, neusiluje o moc a výhody. Dává se plně do služeb Boha a vlastně i lidí. Nepoddává se strachu, ale dokáže přijmout utrpení a smrt. Chrání druhé, odmítá zachránit sebe. Přitom se však chová sebevědomě a umí se ozvat proti nespravedlnosti.

Pašijní příběh ukazuje, že to s naším lidstvím není žádná sláva. I na sobě určitě můžeme rozeznat něco z chování Ježíšových učedníků nebo oponentů. Pravý člověk tak musí nakonec

přijít od Boha. Jako dar. Nepochází ze země, není výsledkem lidských možností a schopností. Ale přichází do světa, aby hříšným a pokřiveným lidem nabídl Boží odpuštění a možnost změny. Aby je přitáhl k Bohu. A aby jako vzor pobízel každého z nás k následování a napodobování. K jednání, které má smysl a přináší užitek.

Vyznání vin a slovo milosti

Apoštolské vyznání víry

Píseň: 308,1–9

Večeře Páně

Píseň: 308,10–15

Přímluvy: Volejme k Bohu slovy „Pane, smiluj se“.

Věčný Bože, ty jsi v Kristu zjevil svou slávu celému světu. Chraň toto své dílo, ať pokračuje ve tvé církvi: Upevni ji ve víře, aby ti po celém světě vydávala svědectví. Pane, smiluj se.

Naplňuj svým Duchem představitele církví a ty, kdo v nich slouží jako duchovní i laici. Posiluj všechny věřící a provázej všechny, kdo se připravují k přijetí křtu. Dávej své církvi jednotu a pokoj. Pane, smiluj se.

Bud' milostiv svému vyvolenému lidu izraelskému, dávej se nalézt těm, kdo hledají pravdu a touží objevit smysl života. Promlouvej také k těm, kdo jsou k Tobě lhostejní nebo je svírají pochyby a zmatky. A nám dej, ať žijeme v Kristu tak opravdově, abychom světu vydávali věrohodné svědectví o tvé lásce. Pane, smiluj se.

Ved' všechny, kdo jsou odpovědní za společnost a stát, aby všude ve světě hájili svobodu svědomí a všechna lidská práva, aby prosazovali spravedlnost a mír a usilovali o rozvoj národů. Pane, smiluj se.

Slyš prosby těch, kdo k tobě volají v úzkosti a soužení, a dej, ať všichni poznají, že jsi jim blízko. Uzdravuj nemocné covidem a potěšuj blízké těch, kteří v důsledku této nemoci zemřeli. Dovol, ať se situace brzy znatelně zlepší. Pane, smiluj se.

Skláněj se k těm, kdo trpí válkou a jejími následky, k lidem pronásledovaným pro víru v Tebe a ke všem, kdo žijí v nesvobodě a útlaku. Pane, smiluj se.

Sesílej pomoc postiženým a nemocným, zestárlým a osamělým, udílej pokoj a světlo do obtížných rodinných poměrů, dávej naději nezaměstnaným a všem, které přehlízíme a vytlačujeme na okraj. Pane, smiluj se.

A ostatní prosby i díky smíme vyslovit v tiché chvíli.

Ohlášky

Zítřka od 19 hod. se uskuteční velikonoční vigilie na oslavu Kristova vzkříšení.

Na Boží hod velikonoční se konají bohoslužby s večerí Páně od 9 hod. Proběhne celocírkevní sbírka na Hlavní dar lásky Jeronymovy jednoty, letos určený na statické zajištění kostela v Brně-Židenicích.

Nízkoprahové centrum Střelka ve Dvoře králové shání dobrovolníka. Jedná se o pomoc při distanční výuce u třetáka (asistenci, když něčemu nerozumí a při vypracování zadaných úkolů). Ideálně každý den od 10:00 do 12:00. Zájemci mohou kontaktovat přímo Střelku nebo je propojíme.

Poslání: Proto i my, obklopeni takovým zástupem svědků, odhodme všecku přítěž i hřích, který se nás tak snadno přichytí, a vytrvejme v běhu, jak je nám uloženo, s pohledem upřeným na Ježíše, který vede naši víru od počátku až do cíle. Místo radosti, která se mu nabízela, podstoupil kříž, nedbaje na potupu; proto usedl po pravici Božího trůnu. Myslete na to, co všecko on musel snést od hříšníků, abyste neochabovali a neklesali na duchu. (Židům 12,1–3)

Požehnání: Ať Hospodin tě požehná a ochrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.

Píseň: 695